

SustainChange -hankkeen podcast, jakso 2: Miljoona muovipulloa päivässä

Hanna Tölli: Tervetuloa taklaamaan esteet menestyksen tieltä. Tämä SustainChange-hankkeen podcastsarja pureutuu vastuullisuuskysymyksiin yritysten näkökulmasta.

Mira Valkjärvi: Tämän päivän jaksossa tarkastelemme ympäristövastuuta yritysten näkökulmasta, minun nimi on Mira Valkjärvi.

Hanna Tölli: Ja mun nimi on Hanna Tölli, tervehdys minunkin puolesta. Ja vieraana meillä tänään on Marko Mäkinen. Tervetuloa Marko.

Marko Mäkinen: Kiitos kiitos.

Hanna Tölli: Heti tähän podcastin alkuun tietysti kiinnostaa tietää, että kuka on Marko Mäkinen ja mistä yrityksestä tulit vieraaksemme?

Marko Mäkinen: Joo tota Marko Mäkinen on eteläpohjalainen yrittäjä, jolla on 2 eri yritystä. On Pramianiminen yritys, joka on täällä Etelä-Pohjanmaalla Kurikan Ilvesjoella ja sitten on tällainen pramia tytäryritys kuin Pramia Plastic, joka on Toholammilla Keski-Pohjanmaalla. Olen ollut yrittäjänä, olisiko tää nyt kolmaskymmeneskolmas vuosi jo meneillään ja tuota, yrittäjä henkeen ja vereen.

Mira Valkjärvi: No se kuulostaa hyvältä. Ja tosiaan tää meidän podcast sarja on yrityksille suunnattuun vastuullisuuskoulutukseen ja ja siinä mielessä onkin ihan mielenkiintoista kysyä, että mitä tää vastuullisuus on sinulle Marko?

Marko Mäkinen: Joo vastuullisuus. Mä itse käsittelen sitä niin kun kolmelta eri eri kannalta. Meillä on siinä niin kun on ympäristövastuuta. Sitten on taloudellista vastuuta ja sosiaalista vastuuta. Ja ehkä kaikista näkyvin osa meilläkin tässä on nimenomaan ympäristövastuu, että me ollaan niihin kysymyksiin aika paljon, tässä jo pitkään tuntuu, että me ollaan aivan tämän alan pioneereja, niin toistakymmentä vuotta panostettu. Ja siellähän meillä on tosi paljon kaikenlaisia tekoja ympäristövastuun puolella ja sitten mä luokittelen tosiaan taloudellinen vastuu, joka nyt on niin kun enemmän, sanoisin, monille suomalaisille yrityksille ihan tavanomaista toimintaa siinä mielessä, että se sisältää. Sisältää tämän, että noudatetaan kaikkia lakeja ja määräyksiä ja maksetaan laskut ja palkat ajallaan. Ja tällaisia tällaisia asioita ja kolmas on sitten sosiaalinen vastuu jossa tavallaan sitten mennään sinne yrityksen sisälle ehkä enemmän että kohdellaan kaikkia työntekijöitä tasapuolisesti ja heitä kunnioitetaan työpaikalla ja kaikkea tähän liittyvää asiaa. Mutta ehkä nyt sitten meidän osalta tää ympäristövastuu on se missä me kaikista eniten erottaudutaan muista yrityksistä kai. Niinku äsken tuossa sanoin, että missä me ollaan omasta mielestämme niin kun yksi Suomen johtavia yrityksiä.

Hanna Tölli: Hienoa kuulla että on niinku kaikki nää vastuullisuuden osa alueet siellä jo termeinä tuttuja ja otettu käyttöönkin. Niin miten tää jos me puhutaan Sitten pramia plasticista, koska se tän hankkeen koulutusalueen sijoittuu niin. Miten se näkyy siellä arjessa tää vastuullisuus teillä ja miksi se on koettu teillä tärkeäksi ottaa osaksi sitä liiketoimintaa.

Marko Mäkinen: Pramian plastic on nyt ollut 11 vuotta meillä yrityksenä tää toinen yritys ja tosiaan kolmekymmentäkolme vuotta ja ja vastuullisuusteot on aikanaan aloitettu Pramialla mutta sitten heti kun 11 vuotta sitten ostettiin Pramian Plastic niin ne heti tavallaan integroitiin ne samat käytännöt sinne käytäntöön. No ensinnäkin meillä on jos puhutaan siitä ympäristövastuusta, niin meillähän täällä on oma tuulivoimala ollut nyt pitkästi yli 10 vuotta, tosin se on tällä hetkellä rikki ja ollaan ostamassa uutta tuulivoimalaa. Niin me ollaan itse tuotettu päästötöntä energiaa niin yli toistakymmentä vuotta ja käytännössähän se on mennyt niin, että tänne Pramialle ollaan kaikki sähkö tuotettu kokonaisuudessaan, kun meillä on täällä oma sähköverkko, mutta sitten se ylijäämä mitä siitä omasta tuulivoimasta on niin se on siirretty sinne Toholammelle.

Ja siinä mielessä meillä on aika harvinainen yritys, että Suomessa ei montaakaan yritystä ole, jolla on varsinkin näin iso tuulivoimala mikä meillä on tää seitsemänsataaviisikymmentä metrinen, että tuotetaan itse vihreätä sähköä. Ja sen lisäksi me ollaan ostettu nyt sitten kun me tarvitaan Toholammellekin lisää sähköä niin me ollaan ostettu aina koko sen toiminnan ajan vihreätä sähköä. Elikä siinä on sitten tuuli, että vesivoimaa ollut se loppuosa sitten. Se on yksi osa tää energiajätös ja tietysti Toholammen tehdas Pramia Plastic niin sinänsä toimitaan aika vastuullisella alalla, kun me ollaan muovinkierrätysalan yritys. Ja mehän otetaan sinne noin miljoona pantillista muovipulloa joka vuorokausi vastaan, jota me sitten prosessoidaan ja käsitellään. Ja sinänsä tää toimiala on jo valtava vastuullinen, kun se on kierrätystä ja me tehdään sitä uusiomuovia ja jota myydään takaisin tänne kiertoon. Toinen merkittävä asia tässä juuri tuleekin tän kautta on se, että me pystytään tekemään niin korkealaatuista uusiomuovia siellä, että siitä voidaan tehdä uusia pulloja, josta sitten auki puhalletaan se pullo taas. Se on tässä vastuullisuudessa ja ympäristövastuusta yks keskeinen asia ja se on niin korkealaatuista, että siihen ei tarvitse laittaa yhtään neitseellistä muovia. Ja sitten tietysti ollaan tehty kautta aikain siellä niin tällaisia vastuullisia investointeja. Muun muassa paineilmasta otetaan lämpöä talteen. Paineilman tekeminen tuottaa paljon hukkalämpöä ja me saadaan se suoraan prosesseihin. Ja toinen on ledvalaistus, joka laitettiin silloin 11 vuotta sitten heti. Meillähän lattiapinta-ala lähes hehtaariin, että siellä on muutama lamppu siellä katossa niin se, että ledvalaistuksella silloin kun investointiin se niin oli 2,3 vuotta takaisinmaksuaika ja nyt ne lamput on ollut sen 11 vuotta ja nyt ne pitäisi uusia, mutta kumminkin niin. Sekin investointi tavallaan on ollut tällainen, se on säästänyt meidän sähkölaskua, mutta sitten samalla se on ollut ympäristöinvestointeja. Samaten kun tää paineilman talteenotto. Ja sitten me ollaan prosesseja muutettu valtavasti. Me ollaan tällaisia puhaltimia muutettu ruuvikuljettimiksi, jolla ne on saatu pienemmällä moottorilla toimimaan. Nyt kaikista viimeisin ympäristöpuolen investointi Toholammelle on tällainen lämpöpumppujärjestelmä, joka itse asiassa tänään on sen toimintaa vielä laajennettu siellä uusiin prosessikohteisiin. Eli kun me tarvitaan siellä tuotannossa kylmää, niin kylmän tekeminen tuottaa lämpöä niin täällä lämpöpumppujärjestelmällä 100-500 kilowattinen lämpöpumppujärjestelmä. Me saadaan tuotettua kylmää ja se lämpö kaikki mitä sieltä on, niin otetaan talteen, että aiemmin aiemmin se on puhallettu pihalle pihalle ja tää lämpöpumppu järjestelmä on ollut nyt 2 vuotta jo käytössä, mutta sitä nyt vieläkin laajennetaan. Että ehkä tässä ne keskeisimmät että tuulivoima, paineilman lämmöntalteenotto sitten on tää valaistus ja lämpöpumppu järjestelmä, mutta nää on kaikki semmoisia investointeja jotka tietysti maksaa mutta ne myös säästää meidän rahaa ja on silti samalla samalla tällaisia ympäristön kannalta säästäviä kohteita. Musta tuntuu, että monet yrittäjät ajattelee, että kun investoidaan johonkin ympäristö kohteeseen tai ympäristöä säästävään kohteeseen, niin ne olisi kaikki kuluja, että meillä on ainakin nää kaikki investoinnit myös tuonut säästöjä, rahallisia säästöjä.

Mira Valkjärvi: Kuulostaa hyvältä ja varmasti arvot on olleet yksi asia, joka on tähän myös johdatellut, mutta nykyään alkaa ollaki semmoinen tilanne, että näitä arvoja pitää erikseen ruveta sanoittamaan ja myös niistä viestimään niin mitkä ovatkaan teidän yrityksen arvot?

Marko Mäkinen: No meillä on tuota tietysti päällimmäisenä on arvoista tää että me pyritään kierrättämään kaikki sataprosenttisesti. Energiaa ja ympäristöä säästään, että kaikki tää pullon materiaali mitä meillä näitä pantillisia pulloja sinne ostetaan, niin me ensinnäkin ostetaan materiaali vain Suomesta. Palpalta ja Lidliltä osa tulee nää pullot ja me ei pitkiä matkoja niitä kuljeteta tuolta maailmalta ja sitten että mikä oleellista tässä kierrätyksessä on, niin meillä ei oikeastaan mitään tätä tavaraa mene kaatopaikalle vaan kaikki ne eri jakeet mitä siitä pullosta tulee, niin ne kaikki menee joko loppukäyttäjille tai sitten jatkokehitykseen. Eli se on yksi meidän keskeisimpiä arvoja, että pystytään vastuullisesti kierrättämään kaikki jakeet. Ja nythän me ollaan koko tän toiminnan ajan tehty maailman parasta laatua siis tällaisia vastaavia tehtaita on muuallakin maailmassa kuin meillä. Me ollaan tosin Suomen ainut, mutta maailmalla niitä on ja koko ajan tulee valtavasti lisää. Suomihan on kallis maa tän tyyppistä yritystä pyörittää täällä on kalliit palkkakulut ja kalliit kaikki muutkin kulut, niin meillähän ei ole vaihtoehtoa muuta kuin tehdä maailman parasta laatua. Missiona tulevaisuudessa meillä on edelleen se, että jatkossakin meidän laatu on maailmalla tunnistettu ja tunnettu laadustaan. Meillähän vaihtelee viennin osuus, mutta joinakin vuosina 80-90% meidän liikevaihdosta tulee viennistä lähinnä EU:n alueelle. Meillä on paljon Euroopan maita mihin me viedään tavaraa ja se meidän ainut

ainut juttu millä me tässä tosiaan pärjätään, niin on se laatu. Suomi on saari, me ollaan kaukana kaikesta tuossa noi aina merikuljetukset välillä. Eihän meiltä kukaan ostais sitten tavaraa, jos meidän laatu olisi sama mitä Euroopasta saisi, vaan yritykset ostaa meiltä sitä laatua ja siinä keskeisenä asiana on että Coca Cola ja Pepsi Cola yrityksenä ne koko ajan nostaa pullojen kierrätysasteita että paljonko pitää pulloissa olla kierrätettyä suhteellisen neitseelliseen ja silloin kun siellä mennään korkeampiin prosentteihin, niin silloin se pitää olla valtavan hyvälaatuista se kierrätysmateriaali ja se on se meidän missio tulevaisuudessakin, että meidän laatu on parasta mitä maailmasta saa ja me ollaan saatu ihan ulkopuolista tunnustusta siitä asiasta, että me ei olla itse tätä edes keksitty asiaa, mutta meille nää tavara- ja kone- ja laitetoimittajat sanoo, että teidän laatu on parasta. Ja tässä me halutaan pysyä.

Hanna Tölli: Onpa kiinnostavaa ja. Tuli tässä nyt mieleen semmoinen, että kun teillä on näin pitkällä nää kysymykset siellä ja ympäristöasiat ja muut otettu huomioon. Miten te olette saanut jalkautettu se, että että koko henkilöstä elää sitä samaa samaa vastuullisuusarkea. Voisiko näin sanoa?

Marko Mäkinen: Se on periaatteessa. Me lähdettiin alusta lähtien, että niinku äsken tuossa sanoin, että kun me oltiin sitä vastuullisuus työtä tehty jo pitkään Pramiassa ja sitten kun 11 vuotta sitten ostettiin tää Pramian Plastic niin mä lähdin sitä ajamaan siihen sitä samaa asennetta ja samaa tyyliä. Tavallaan niin kun mun oli hyvä siihen lähteä, kun mulla oli aiempaa kokemusta ja tietotaitoa ja siinä asiassa ollaan tosiaan jopa julistettu, että me ollaan Suomen ensimmäinen hiilipäästötön tuotantolaitos. Tää Pramian nimenomaan oli. Ja sama ajatus kantaa sitten vaan on viety sitten tuotantoon ja työntekijöihin ja täytyy kyllä sanoa että meillä on hyvät työntekijät siellä ja hyvät työnjohtajat ja vuoropäälliköt ja muut että se on nähty. Ja sitten me ollaan investoitu sinne sen puolen koneisiin aika paljon, että ollaan saatu se laatu parhaaksi, ja tietysti täytyy muistaa, että meillä on raaka-aineissa myös on että suomalainen pullon kierrätysjärjestelmä, niin tähän on maailmalla ainutlaatuinen ja se luo meille hyvän pohjan, että me päästään siihen hyvään laatuun niin siinä on 3 tekijää. Hyvä raaka aine. Ja sitten meillä on maailman parhaat koneet ja laitteet ja kolmantena meillä on hyvät työntekijät. Tästä se muodostuu se laadun kokonaisuus. Ja sitten tää vastuullisuus on tehty siinä koko konseptia luodessa samalla.

Hanna Tölli: Kyllä ja sekin, että sehän on niinku työntekijänä voi ajatella, että kun kaikkihan meistä jossakin vaiheessa sitten niitä pulloja kierrättää ja kuka enempi ja vähempi käyttää tällaista pulloitettua materiaalia, niin se tulee aika konkreettisesti lähelle se, että mihin se oma kierrätetty pullo päätyy sitten jatkossa.

Marko Mäkinen: Niin se menee ja juuri tääkin että meillä tää prosessi on vielä semmoinen että periaatteessahan tää muovipullo niin ei sitä nyt voi sanoa että se jätettä on, mutta tavallaan käytetty esine on se pantillinen tyhjä pullo, joka meille tulee ja sitten kuitenkin meidän prosessoinnin jälkeen, niin se on elintarvikekontaktikelpoinen lopputuote. Siinä on meillä kyllä viety ihan huippuunsa tämä kierrätys, että että monesti yrityksissä kierrätys on sitä, että kun jätteet lajitellaan ja sitten ne lähtee johonkin muualle eteenpäin. Ja sitten siellä muuallakaan välttämättä ei tehdä takaisin elintarvikelaatua, vaan ne kelpaa johonkin muuhun laatuun. Niin me tavallaan, jos karkeasti sanotaan, niin lähdetään jätteestä liikenteeseen ja lopputulemana on elintarvikekontaktikelpoinen uusiomuovi. Meillä on siihen lupa, on Euroopan elintarvikeeturvallisuusvirasto EFSA:lta joka on se on ollut pitkä ja vaativa prosessi saada ne luvat, mutta meillä on tosiaan tällaiselta instanssilta on on luvat sitten, että me voidaan myydä tätä meidän uusioraaka-ainetta. Tätä ei niin kun kukaan muu Suomessa tee tällaista tällaista temppua, että jätteistä tehtäisiin elintarvikekontaktikelpoista tuotetta.

Hanna Tölli: Hienoa ja ei ole ihme, että palkintojakin on sitten sadellut teillepäin tässä viime vuosina. Tässä podcastissa tosiaan olette paljon kertonut teidän ympäristövastuuasioista ja miten olette niitä ottanut käyttöön, niin pystytkö jotenkin tiivistämään vielä tämmöisenä niinku vinkkinä, että jos joku alkava yritys tai yritys, joka on vasta ensiaskeleita ottaa näissä vastuullisuusasioissa, että mistä voisi lähteä liikkeelle?

Marko Mäkinen: Niinku sanoin, että on näitä paljon näitä investointeja, mitkä maksaa, mutta ne myös samalla säästää rahaa, ihan niinku ledivalaistus. Mä en oikeasti ymmärrä niitä yrityksiä jotka ei valaistusta vaihda leihin, se on niin valtavan suuri säästö. Siitä tulee heti säästö, varsinkin jos lämmitysmuoto on joku muu kun sähkö. Elikkä jos yrityksen tiloja lämmitetään sähköllä, sittenhän tavallinen perinteinen valaisin antaa sitä lämpöä sinne tilaan, että se nyt siinä mielessä että on sama että tuo otetaanko se sähköllä lamput vai millä se tuotetaan. Mutta jos siellä on joku muu lämmitysmuoto, niin ehdottomasti ledivalaisin. Toki siinä täytyy olla tarkkana, että niitä ledilamppuja on monen laatuista, ja jos saa huonot lamput niin ne ei kauaa kestä, mutta siihen kannattaa vähän panostaa ja katsoa niitä takuuehtoja. Kyllä toi paineilma sitten että jos on niin kun sellainen yritys missä käytetään paljon paineilmaa niin lämmöntalteenotto niin se on kanssa tosi kannattava ja nopea investointi. Se maksaa itsensä nopeasti takaisin. Ja sitten on ihan tää niin kun vihreä sähkö. Nythän sähkön hinnat on ollut hurjia ja ne on ollut korkealla ja vihreä sähkökin on alkanut maksamaan enemmän, mutta kun yritys kilpailuttaa sähköä niin kannattaa aina kysyä että mitä maksaa jos se olisi vihreätä sähköä, että kuinka paljon kalliimpi se on. Välttämättä se ei ole, sitten riippuu nyt minkälainen sähkönkulutus on. niin välttämättä se ei nyt niin paljon kalliimpi se investointi ole. Meillähän ne tietysti tähän omaan tuulivoimaan, niin ne on kalliita ja isoja ja hankalia projekteja niinku mitä mitä mä oon joutunut tekemään. Mä oon yksin vienyt sen koko tuulivoima projektin, että oon tehnyt perustukset ja pystyttänyt ja huolletaan ja korjataan ja tehdään omat sähköverkot ja kaikki niin sitä mä en oikein uskalla suositella kenellekään. Ne on aika rajuja investointeja ja isoja ja niinku meilläkin niin täällä framilla että se aikoinaan tuulivoima maksoi yhtä paljon kuin meidän vuoden liikevaihto. Mutta toki me niillä tuulivoimalla ollaan päästy nyt sitten laskennallisesti siihen, että me ollaan oltu oltu jo yli 10 vuotta hiilipäästötön yritys, että. Sitten että mua nyt tietysti joskus vähän huvittaa, kun on on paljon yrityksiä että jotka sanoo että he on 2035 päästöttömiä tai 2050. Me ollaan oltu jo yli 10 vuotta semmoinen, että me ollaan niinku valovuoden edellä muita näissä asioissa siinäkin mielessä. Voihan osakkuuksia ostaa tuulivoimalla sitä nykyään aika hyvin. Eri pankkiryhmittymillä on pörssiissä yrityksiä että tavallaan tuuli-investointeihin pääsee mukaan, mutta nuo 3 ensin mainittua niin niillä pääsee jo pitkälle.

Hanna Tölli: Mahtavia käytännön esimerkkejä. Ja tässä podcastissa meillä vieraana oli tänään:

Marko Mäkinen: Marko Mäkinen.

Hanna Tölli: Ja minä olen Hanna Tölli.

Mira Valkjärvi: Ja minä Mira Valkjärvi, kiitos Marko kun saatiin sut vieraaksi.

Marko Mäkinen: Kiitos kiitos.

Hanna Tölli: Ja tämä podcast on tuotettu SustainChange hankkeen aikana, jonka rahoittajana toimivat euroopan sosiaalirahasto keskisuomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Kokkolan kaupunki. React-EU hankkeet rahoitetaan osana Euroopan unionin covid-19 pandemian johdosta toteuttamia toimia.

Mira Valkjärvi: Yrittäjä, liity edelläkävijöiden joukkoon!